מהדורה למורה – סרטון: תנועת ההשכלה היהודית

- מטרה: צפייה פעילה בסרטון על "תנועת ההשכלה היהודית": שאלות לפני, במהלך ואחרי הצפייה.
- זמן מומלץ: 30 דקות
- מסלול: עולים · חט"ב · תיכון
- הפעילות באתר: https://historia-et-hachadasha.sites.tab.bot/video-haskala.html

הנחיות להפעלה

- הקרינו את הסרטון/ים מעמוד הסרטון באתר. עצרו אחרי כל קטע לשאלות "במהלך הצפייה".
- לוודא: שנות חייו של נפתלי הרץ ויזל 1725–1805
- לוודא: 'הקיצה עמי' של יל"ג – 1863 (פורסם 1866)
- לוודא: 'חינוך נערים' בברלין – 1778
- לוודא: שנות פרסום תרגום מנדלסון 1780–1783
- בגרסה זו: שפה פשוטה ומשפטים קצרים, ומילון קטן בתחילת הדף. מומלץ לעבור על המילון יחד לפני התרגול.

מפתח תשובות

לפני הצפייה

#	תשובה
1	תשובה אישית.
2	א – תנועה יהודית שקראה לשלב השכלה כללית ותרבות אירופית בחיים היהודיים.
3	א – איש תנועת ההשכלה, שלמד גם לימודים כלליים ופעל להפצתם.

במהלך הצפייה

#	תשובה
1	תשובות לפי הסרטון. אפשר להיעזר בעמוד היחידה – דמויות: משה מנדלסון, נפתלי הרץ ויזל, יצחק בער לוינזון; מושגים: השכלה, משכיל, ה'ביאור'.

נכון או לא נכון

#	תשובה
1	נכון

#	תשובה
2	נכון
3	לא נכון – השנה הנכונה: 1828
4	נכון

מי זה?

#	תשובה
1	ב – אבי ההשכלה; תרגום התורה לגרמנית והספר 'ירושלים'
2	ג – משורר ומשכיל; 'דברי שלום ואמת' (1782)
3	א – 'אבי ההשכלה ברוסיה'; 'תעודה בישראל'

אחרי הצפייה

#	תשובה
—	תשובה אישית: רעיון מרכזי ברור, נימוק/דוגמה, משפטים שלמים

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

סרטון: תנועת ההשכלה היהודית – דף תרגול

צפו בסרטון בעמוד "תנועת ההשכלה היהודית – סרטון ושאלות" באתר וענו על השאלות לפי הסדר.

מילון קטן – מילים חשובות

מילה		הסבר פשוט
השכלה		תנועה יהודית שקראה לשלב השכלה כללית ותרבות אירופית בחיים היהודיים.
משכיל		איש תנועת ההשכלה, שלמד גם לימודים כלליים ופעל להפצתם. (maskil ((supporter of the Haskalah
ה'ביאור'		פירוש עברי לתורה שליווה את תרגום מנדלסון לגרמנית.
'המאסף'		כתב העת העברי הראשון של המשכילים, שהחל לצאת לאור ב-1783–1784.
תורת האדם		מונח של ויזל לידע הכללי – מוסר, שפות, מדעים ומקצועות.

חלק א' – לפני הצפייה

1. מה ההבדל בין 'השכלה' כמילה רגילה לבין 'תנועת ההשכלה'?

_____

_____

2. מה פירוש המושג "השכלה"?

א) תנועה יהודית שקראה לשלב השכלה כללית ותרבות אירופית בחיים היהודיים.

ב) פירוש עברי לתורה שליווה את תרגום מנדלסון לגרמנית.

ג) מונח של ויזל לידע הכללי – מוסר, שפות, מדעים ומקצועות.

3. מה פירוש המושג "משכיל"?

א) איש תנועת ההשכלה, שלמד גם לימודים כלליים ופעל להפצתם.

ב) פירוש עברי לתורה שליווה את תרגום מנדלסון לגרמנית.

ג) כתב העת העברי הראשון של המשכילים, שהחל לצאת לאור ב-1783–1784.

חלק ב' – במהלך הצפייה

1. רשמו שני משכילים ותרומה אחת של כל אחד.

חלק ג' – נכון או לא נכון

סמנו ✓.

#	משפט	נכון	לא נכון
1	משה מנדלסון היה מנהיג חשוב של ההשכלה.	◯	◯
2	המשכילים רצו ללמוד גם מדע ושפות.	◯	◯
3	בשנת 1853: יצחק בער לוינזון מפרסם את 'תעודה בישראל'.	◯	◯
4	ההשכלה הייתה תנועה של יהודים.	◯	◯

חלק ד' – מי זה?

התאימו בין השם לתיאור.

#		אות	
1	משה מנדלסון	____	א. 'אבי ההשכלה ברוסיה'; 'תעודה בישראל'
2	נפתלי הרץ ויזל	____	ב. אבי ההשכלה; תרגום התורה לגרמנית והספר 'ירושלים'
3	יצחק בער לוינזון	____	ג. משורר ומשכיל; 'דברי שלום ואמת' (1782)

חלק ה' – אחרי הצפייה

מה היה הדבר הכי מעניין בסרטון? כתבו 2–3 משפטים.

- "בסרטון ראיתי ש..."
- "זה מעניין כי..."

כרטיס יציאה

דבר אחד חדש שלמדתי מהסרטון:

שאלה שהייתי רוצה לשאול:

דרגו את הסרטון: ☆ ☆ ☆ ☆ ☆